

פרשת "תולדות", ראשון עד פרק כ"ז

מה הכינוי של בתואל ולבן? הארמי.

מה הפירוש? מארם (כמו ירושלמי- מירושלים).

למה התורה חוזרת לומר לנו מי אחיה ואביה ומקומה של רבקה? שהייתה צדיקה בין רשעים ולא למדה ממעשיהם הרעים.

מניין לנו שרק התפילה של יצחק התקבלה? "וַיַּעֲתָר לוֹ ה'".

מדוע? שהיה צדיק בן צדיק.

מה ה' אמר לרבקה (ע"י שם)?

1. שני גויים- עמים בבטןך.

2. שני לאומים- מלכים ממעיך יפרדו.

3. שאין שניהם חזקים ביחד, אלא כשאחד חזק השני חלש.

4. ורב יעבוד צעיר.

מדוע כתוב בתורה "תומים" ולא תאומים? כיון שאחד היה רשע.

בני כמה היו יצחק ורבקה כשהתחתנו? יצחק בן ארבעים ורבקה בת שלוש.

בן כמה היה יצחק בלידתם? שישים.

בת כמה הייתה רבקה? עשרים ושלוש.

מה יצחק היה עושה אם רבקה לא ההית יולדת אחרי עשר שנים שהיתה עקרה? לוקח אשה אחרת.

מי קרא לעשיו את שמו? כל האנשים (שכתוב "ויקראו").

מדוע קראו לו כך? מלשון עשוי, שנולד כבר עם שערות וכו'.

ומי קרא ליעקב את שמו? אביו יצחק שכתוב "ויקרא שמו יעקב".

מה היה עושה עשיו? צד חיות בשדה.

ומה היה עושה יעקב? יושב אוהלים- לומד תורה באוהלים של שם ועבר.

למה יעקב בישל תבשיל של עדשים? להאכיל את יצחק כי אברהם נפטר ויצחק אבל ונותנים לאבל מאכלים עגולים.

מדוע עשיו חזר באותו יום מהשדה עיף? כי היה עיף מחמש עברות שעשה.

איזה עבירות? רצח, גנב, התחתן עם אשת איש, ביזה הבכורה וכפר בתחיית המתים.

למה עשיו אמר "מן האדום האדום" ולא אמר מהעדשים האלו? כי עשיו לא ידע שהם עדשים (רמב"ן).

ומדוע כפל לומר "האדום האדום"? שכך אומרים לדבר חזק ביותר (חזקוני).

למה יעקב רצה שעשיו ימכור את בכורתו? כי אין ראוי לרשע לעבוד בבית המקדש.

למה עשיו אמר שהולך למות בגלל הבכורה? בגלל שְׁמֵי ששותה יין ולא מסתפר ונכנס כך לבית המקדש חייב מיתה.

מה נתן יעקב לעשיו חוץ מהנזיד? לחם. ומה עוד? מהמרק של העדשים.

איך יודעים שנתן לו גם מהעדשים? "וישת".

למה יצחק הלך לגרר? כי היה קָעב בארץ ורצה לרדת למצרים, ועבר בדרכו בגרר אצל אבימלך.

למה ה' אסר על יצחק לרדת למצרים? כי יצחק "עולה תמימה"- קרבן, ואסור לצאת חוץ ממקומו (לצאת מארץ ישראל).

מה ה' הבטיח ליצחק?

1. שירבה זרעו ככוכבי השמים.

2. שייתן לזרעו את כל הארצות האל.

3. והתברכו בזרעך כל גויי הארץ.

למה הבטיח ה' ליצחק את כל ההבטחות? בגלל שאברהם שמע בקול ה'.

מה אברהם שמר? 1. משמרת, 2. מצוות, 3. חוקות, 4. תורות.

הסבר מהם! משמרת- מצוות ששומרות, כמו איסור מוקצה ששומר שלא יהיה חילול שבת. מצוות- מצוות מובנות, כמו איסור גזל ואיסור רציחה.

חוקות- מצוות לא מובנות (פרה אדומה, שעטנז וכדו'). תורות- תורה שבכתב (תורה מסיני), ותורה שבעל פה (משניות, גמרא וכדו').

למה שאלו אנשי גרר את יצחק על רבקה? כי הייתה יפה ורצו להתחתן איתה.

ומה עשה יצחק? למד מאבא שלו שאמר על שרה שהיא אחותו ואמר שרבקה אחותו.

איך אבימלך ידע שרבקה היא אשתו של יצחק? כי השקיף מהחלון, וראה שיצחק צוחק עם רבקה.

איך היתה ברכה ליצחק? כל מה שזרע בשדה היה גודל כפול מאה- "מאה שערים"- מאה פעמים, אפילו שהיה רעב בכל ארץ כנען, ואפילו ששדה זו הייתה לא כ"כ טובה.

למה הפלשתים קינאו ביצחק? כי היה עשיר.

במה? צאן, בקר, ושדות.

כמה בארות אברהם חפר בגרר כשהיה חי? שלוש.

מה עשו הפלשתים לבארות של אברהם? סתמו ומלאו אותם עפר.

למה עשו זאת? מרוב קינאתם, אמרו ליצחק שהם לא רוצים שהבארות יהיו פתוחים שאם יבואו להלחם איתם לא יהיה לאויבים מים.

למה לא הציקו פלשתים לרכושו של יצחק בעצמו? כי פחדו מאבימלך שגזר "הנוגע באיש הזה... מות יומת".

למה אבימלך ציווה את יצחק שילך מגרר? כי יצחק נהיה יותר עשיר ממנו.

לאיפה יצחק הלך מגרר? לנחל גרר, שזה מחוץ לגרר.

ומה עשה שם יצחק? חפר שם עוד שלש בארות.

איך יצחק קרא לבארות? כמו השמות שקרא להן אביו.

מה קיבל יצחק שכר על כך שלא שינה את שמות הבארות? ששמו לא ישתנה, ולא כאביו שנוסף ה' בשמו, ולא כבנו יעקב שהשתנה לישראל

כמה בארות חפרו עבדי יצחק ליד נחל גרר? שלוש.

מהן שמותיהן? עֵשֶׂק, שִׁיטְנָה, רחובות.

לאיזו באר היו מים חיים- מים נובעים? לעשק.

על איזה בארות רבו רועי גרר עם רועי יצחק? עשק ושיטנה.

על איזו באר לא רבו? רחובות.

לאיפה יצחק עלה? לבאר שבע.

מניין לנו שיצחק פחד מהפלשתים? כי ה' אמר לו "אל תירא".

מה יצחק עשה בבאר שבע?

1. בנה מזבח.

2. קרא בשם ה'.

3. נטה את האוהל שלו.

מה פירוש "ויט שם אהלו"? תקע, כשתוקעים אוהל באדמה זה נקרא לנטות.

מי הגיע לבאר שבע אחרי שיצחק היה שם? אבימלך, פיכל שר צבאו, וקבוצת חברים.

איך ראו אבימלך ופיכל שה' עם יצחק? כי ראו שבשדה שבה צמח מאה שערים- פעמים- פסקה ברכתה לאחר שיצחק הלך מגרר (חזקוני).

מה רצו אבימלך ופיכל לעשות עם יצחק? ברית ושבועה שלא יעשו רעה זה לזה.

מה יצחק עשה לאבימלך וחבריו? משתה-סעודה.

מתי באו ליצחק? בלילה. מתי נפרדו? בבוקר.

מדוע לא נפרדו בלילה? כי אין יוצאים לדרך בלילה.

מה עשו בבוקר? נשבעו אחד לשני.

מה אמרו עבדי יצחק ליצחק אחרי שאבימלך הלך לגרר? מצאנו מים בבאר שחפרנו.

איך יצחק קרא לבאר? שבעה. מדוע? כי זו הבאר השביעית שחפר.

(שלוש הבארות של אברהם בגרר, שלוש בנחל גרר- עשק שיטנה ורחובות, ועכשיו הבאר השביעית בבאר שבע) (ספורנו).